

**Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru
zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy
Gorzkowice**

Gorzkowice 2025

Zamawiający:

Gmina Gorzkowice
ul. Szkolna 3
97-350 Gorzkowice

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska - Konsultant
Martyna Ciska – Konsultant

Spis treści

1. Metodologia	4
2. Delimitacja obszaru zdegradowanego	9
2.1 Sfera społeczna	10
2.2 Sfera gospodarcza	28
2.3 Sfera środowiskowa	30
2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	35
2.5 Sfera techniczna	38
2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	40
2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego	48
3. Obszar rewitalizacji	50
Załączniki	52
Spis tabel i rysunków	53

1. Metodologia

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Stan kryzysowy występuje w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Następnie obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako

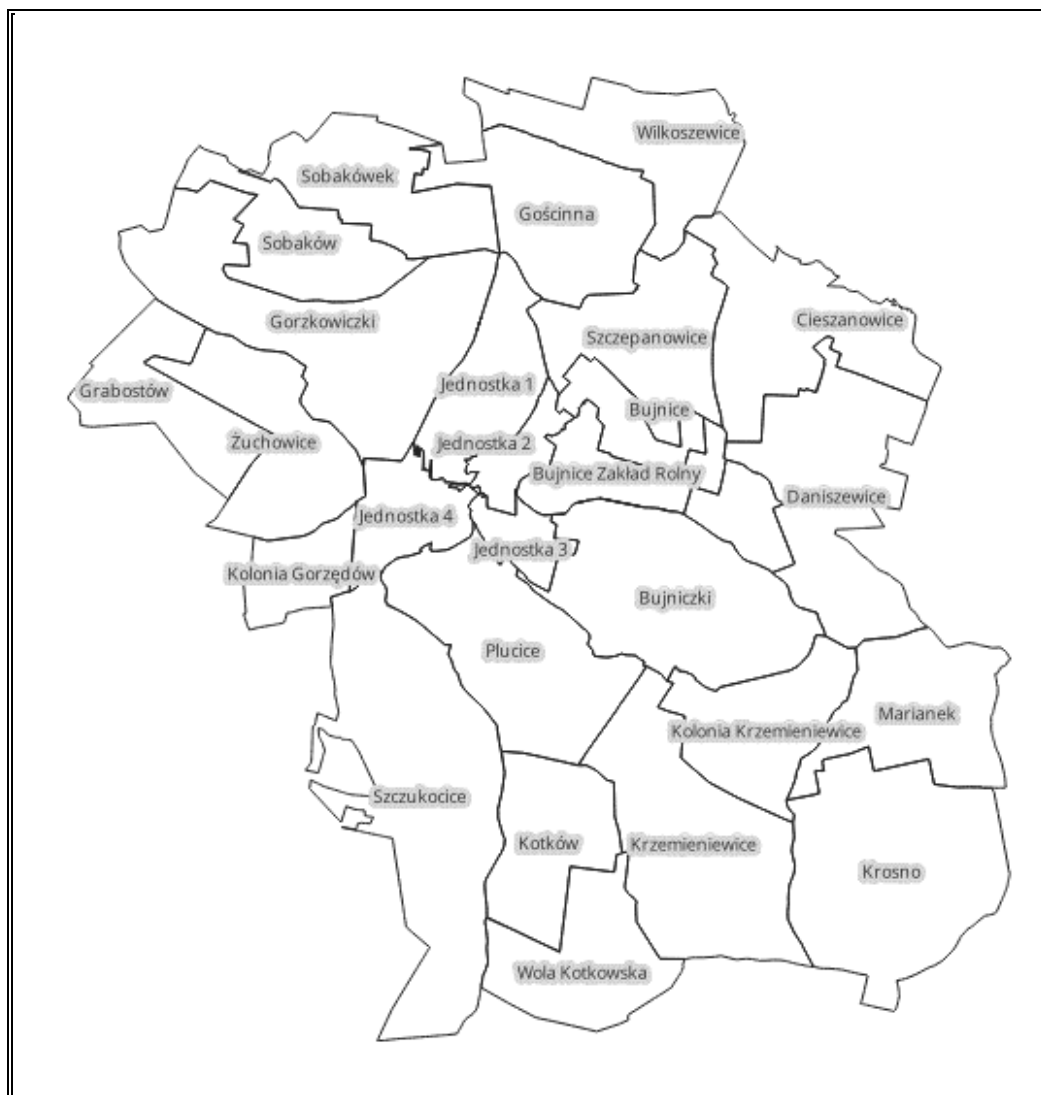
Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Gorzkowice

obszar rewitalizacji. Obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Początkiem procesu rewitalizacji Gminy Gorzkowice jest przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W celu przestrzennego zobrazowania wyników analizy, Gminę Gorzkowice podzielono na jednostki.

Rysunek 1. Podział gminy Gorzkowice na jednostki osadnicze

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład ustalonych jednostek osadniczych.

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych

Gorzkowice	
Nazwa jednostki osadniczej	Ulice wchodzące w skład jednostki osadniczej
Jednostka nr 1	Akacyjowa, Działkowa, Jaśminowa, Kalinowa, Kościelna, Leonów, Leśna, Lipowa, Ogrodowa, Piotrkowska, Polna, Przemysłowa, Wiśniowa, Rynek
Jednostka nr 2	Dolna, Kwiatowa, Łąkowa, Nowa, Słowackiego, Szkolna, Warszawska, Zielona
Jednostka nr 3	1000-lecia, 3 Maja, Niska, Przedborska, Wysoka
Jednostka nr 4	Bolesława Chrobrego, Bolesława Krzywoustego, Cmentarna, Częstochowska, Galla Anonima, Jana III Sobieskiego, Jana Kazimierza, Kazimierza Wielkiego, Królowej Jadwigi, Mieszka I, Sadowa, św. Wojciecha, Władysława Łokietka, Zygmunta Starego, Żabia
Pozostała część gminy	
Nazwa jednostki osadniczej	Miejscowości wchodzące w skład jednostki osadniczej
Bujnice	Bujnice, Kolonia Bujnice
Bujnice Zakład Rolny	Bujnice Zakład Rolny
Bujniczki	Bujniczki, Kolonia Bujniczki, Kopanina, Pieńki Gorzkowskie
Cieszanowice	Cieszanowice
Daniszewice	Daniszewice
Gorzkowiczki	Gorzkowiczki, Bukowina, Józefina, Pieńki Stolarskie, Porosło
Grabostów	Grabostów
Gościnna	Gościnna
Kotków	Kotków, Kolonia Kotków
Krzemieniewice	Krzemieniewice, Rdułtowice, Góry Rdułtowskie, Rogów
Kol. Krzemieniewice	Kolonia Krzemieniewice, Białek
Krosno	Krosno, Krosno – Białów, Krosno – Bugaj, Krosno – Dąbrowy, Krosno – Ludwików, Krosno – Huby
Marianek	Marianek, Grabowiec, Sosnowiec
Plucice	Plucice, Kolonia Plucice, Ryszardów
Sobaków	Sobaków, Poręba Sobaków
Sobakówek	Sobakówek, Czerno
Szczukocice	Szczukowice, Borzęcin
Szczepanowice	Szczepanowice, Kamienny Most
Wilkoszewice	Wilkoszewice, Jadwinów
Wola Kotkowska	Wola Kotkowska, Komorniki
Żuchowice	Żuchowice, Kolonia Żuchowice
Kolonia Gorzędów	Kolonia Gorzędów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gorzkowice

Dla wydzielonych jednostek osadniczych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Gminy Gorzkowice oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzkowicach, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim i Komisariatu Policji w Gorzkowicach.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze gminy Gorzkowice przeprowadzono w pięciu sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Do każdej ze sfer zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna		
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	6
	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-18 lat)	6
Depopulacja	Saldo migracji	6
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	5
Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	1
Ubóstwo	Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze	1
Niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze	1
Niski poziom kapitału społecznego	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych	1
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Udział liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 100 mieszkańców	3
Bezpieczeństwo na drogach	Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców	2
	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców	3
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Stopień podłączenia do sieci wodociągowej budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	1
Stopień podłączenia do sieci kanalizacyjnej budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	1
Sfera środowiskowa		
Niedostateczny stopień oczyszczania ścieków/zagrożenie skażeniem gleb i wód	Udział liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	1
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia,	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	2

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
zdrowia ludzi lub stanu środowiska		
Zła jakość powietrza	Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła	1
Sfera techniczna		
Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami	1

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem wskaźników ilościowych i jakościowych, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek osadniczych i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla Gminy Gorzkowice – o występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało, czy wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej jest gorsza od średniej wartości dla całej Gminy.

Następnie dla każdej jednostki osadniczej określono i zsumowano ze sobą liczbę wskaźników o wartości przypisanej wagi, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego.

Zdecydowano, iż dla sfery społecznej wyższe wagi będą miały takie problemy, jak: zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa, depopulacja, bezrobocie, zagrożenie przestępczością oraz bezpieczeństwo na drogach. Wzrost udziału osób starszych w populacji wpływa na zmiany w strukturze demograficznej, które mają dalekosiężne konsekwencje społeczne, ekonomiczne i zdrowotne. Depopulacja skutkuje spadkiem wpływów podatkowych, trudnościami w utrzymaniu infrastruktury i spowolnieniem lokalnej gospodarki. Spadek liczby mieszkańców może prowadzić do izolacji społecznej, degradacji więzi społecznych oraz zubożenia życia społecznego. Bezrobocie jest jednym z głównych czynników wpływających na ubóstwo, problemy społeczne oraz destabilizację rodzin. Długotrwałe bezrobocie może prowadzić do marginalizacji społecznej, utraty kwalifikacji zawodowych i trudności w powrocie na rynek pracy. Wysoki wskaźnik przestępczości obniża poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców i może zniechęcać ludzi do osiedlania się w danym obszarze. Kolidy i wypadki drogowe prowadzą do śmierci, obrażeń i kosztów leczenia. Wszystkie te problemy mają istotne konsekwencje dla funkcjonowania społeczności. Wyższe wagi przypisane tym zagadnieniom pozwalają na skoncentrowanie działań i środków na rozwiązaniach, które przyniosą największy pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców, stabilność społeczną i rozwój obszarów dotkniętych tymi problemami.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki, których suma wag wskaźników ze sfery społecznej oraz wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej wynosiła co najmniej 27.

Teren wyznaczony jako obszar rewitalizacji powinien obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego. W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto najgorsze wartości sumy wag wskaźników występujących w danej jednostce osadniczej we wszystkich sferach na tle obszaru zdegradowanego gminy Gorzkowice, tj. wartość sumy wag wskaźników wynosiła na tym obszarze poniżej 29.

2. Delimitacja obszaru zdegradowanego

Dla poszczególnych jednostek osadniczych posłużono się takimi samymi kryteriami (wybrano te same wskaźniki). W tabelach prezentujących wskaźniki kolorem czerwonym oznaczono te jednostki osadnicze, dla których wartość wskaźnika jest gorsza od średniej dla gminy Gorzkowice (występowanie stanu kryzysowego), natomiast zielonym, dla których wartość wskaźnika jest lepsza od średniej dla gminy Gorzkowice (dobra sytuacja).

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności jednostek osadniczych wraz z wyliczeniem ich udziału w powierzchni i populacji gminy Gorzkowice.

Tabela 3. Powierzchnia jednostek osadniczych wraz z liczbą ludności

Nazwa jednostki osadniczej	Powierzchnia jednostki osadniczej [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki osadniczej [osoba]	% udziału ludności gminy
Bujnice	251,49	2,47%	83	1,01%
Bujnice Zakład Rolny	195,34	1,91%	36	0,44%
Bujniczki	604,67	5,93%	313	3,81%
Cieszanowice	470,13	4,61%	284	3,46%
Daniszewice	555,01	5,44%	111	1,35%
Gorzkowiczki	745,15	7,30%	507	6,18%
Grabostów	293,05	2,87%	210	2,56%
Gościnna	421,42	4,13%	317	3,86%
Kotków	312,68	3,06%	138	1,68%
Krzemieniewice	626,65	6,14%	175	2,13%
Kol. Krzemieniewice	330,76	3,24%	107	1,30%
Krosno	709,51	6,95%	224	2,73%
Marianek	388,51	3,81%	65	0,79%
Plucice	528,10	5,17%	429	5,23%
Sobaków	284,64	2,79%	191	2,33%
Sobakówek	350,32	3,43%	356	4,34%
Szczukocice	868,93	8,51%	257	3,13%

Nazwa jednostki osadniczej	Powierzchnia jednostki osadniczej [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki osadniczej [osoba]	% udziału ludności gminy
Szczepanowice	383,94	3,76%	400	4,87%
Wilkoszewice	374,51	3,67%	281	3,42%
Wola Kotkowska	339,29	3,32%	71	0,87%
Żuchowice	368,28	3,61%	274	3,34%
Kolonia Gorzędów	153,14	1,50%	72	0,88%
Gorzkowice	650,34	6,38%	3 307	40,29%
Jednostka 1	274,52	2,69%	1 027	12,51%
Jednostka 2	99,52	0,98%	591	7,20%
Jednostka 3	91,10	0,89%	554	6,75%
Jednostka 4	185,20	1,82%	1 135	13,83%
Gmina Gorzkowice	10 205,86	100,00%	8 208	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gorzkowice

2.1 Sfera społeczna

W sferze społecznej do analizy sytuacji wykorzystano 12 wskaźników, które zakwalifikowane zostały do 10 obszarów problemowych. Ich wykaz zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze
	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-18 lat)
Depopulacja	Saldo migracji
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze
Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Ubóstwo	Udział osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w ludności ogółem na danym obszarze
Niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem na danym obszarze
Niski poziom kapitału społecznego	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Udział liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców na danym obszarze
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik przestępstw popełnionych na danym obszarze na 100 mieszkańców
Bezpieczeństwo na drogach	Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców
	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Zaawansowanie procesu starzenia się ludności

W ramach demografii analizie poddano problem niekorzystnych zmian w strukturze demograficznej gminy tj. proces starzenia się społeczeństwa, polegający na spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym.

Największym udziałem ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Sobaków (26,40%).

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujnice, Bujnice Zakład Rolny, Bujniczki, Daniszewice, Gościnna, Kotków, Krzemieniewice, Kol. Krzemieniewice, Krosno, Marianek, Plucice, Wola Kotkowska, Żuchowice, Kolonia Gorzędów, Jednostka 1, Jednostka 2, Jednostka 3 i Jednostka 4. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 5. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze
Obszar gminy Gorzkowice	18,73%
Bujnice	14,46%
Bujnice Zakład Rolny	16,67%
Bujniczki	17,25%
Cieszanowice	23,24%
Daniszewice	16,22%
Gorzkowiczki	19,53%
Grabostów	23,81%
Gościnna	17,03%
Kotków	16,67%
Krzemieniewice	16,00%
Kol. Krzemieniewice	18,69%
Krosno	13,39%
Marianek	18,46%
Plucice	17,95%
Sobaków	24,08%
Sobakówek	26,40%
Szczukocice	21,79%
Szczepanowice	21,50%
Wilkoszewice	19,22%
Wola Kotkowska	12,68%
Żuchowice	16,79%
Kolonia Gorzędów	11,11%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze
Jednostka 1	18,40%
Jednostka 2	16,92%
Jednostka 3	15,88%
Jednostka 4	18,68%

Źródło: Opracowanie własne

Najmniejszym udziałem ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Bujnice Zakład Rolny (11,11%) natomiast największym jednostka Wola Kotkowska (38,03%).

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujnice, Daniszewice, Kotków, Krzemieniewice, Krosno, Marianek, Plucice, Szczukocice, Wola Kotkowska, Żuchowice, Kolonia Gorzędów, Jednostka 1 i Jednostka 2. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 6. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem

Nazwa jednostki osadniczej	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem
Obszar gminy Gorzkowice	22,44%
Bujnice	31,33%
Bujnice Zakład Rolny	11,11%
Bujniczki	21,41%
Cieszanowice	20,07%
Daniszewice	28,83%
Gorzkowiczki	17,36%
Grabostów	17,62%
Gościnna	17,67%
Kotków	25,36%
Krzemieniewice	25,14%
Kol. Krzemieniewice	22,43%
Krosno	24,11%
Marianek	24,62%
Plucice	26,57%
Sobaków	21,47%
Sobakówek	16,01%
Szczukocice	25,68%
Szczepanowice	19,00%
Wilkoszewice	22,06%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem
Wola Kotkowska	38,03%
Żuchowice	24,09%
Kolonia Gorzędów	30,56%
Jednostka 1	24,83%
Jednostka 2	26,23%
Jednostka 3	20,40%
Jednostka 4	21,85%

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem starzenia się lokalnego społeczeństwa oraz problem zapewnienia w najbliższej przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich. Utrzymujące się ogólnopolskie trendy związane ze spadkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym, niekorzystnie wpłyną na obecną i przyszłą sytuację demograficzną gminy Gorzkowice. Bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców mogą pociągać za sobą problemy dotyczące sukcesywnego i silnego wzrostu liczebności osób starszych. Te z kolei mogą skutkować nasileniem się problemów społecznych, dotyczących seniorów oraz wzrost wydatków budżetowych w zakresie opieki społecznej. Wysoki udział osób starszych w populacji może wymagać zwiększenia dostępności usług opieki zdrowotnej, programów rehabilitacyjnych oraz innych usług socjalnych skierowanych do tej grupy wiekowej. Ważne jest również promowanie aktywności społecznej i uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym poprzez organizowanie różnorodnych wydarzeń kulturalnych, spotkań, kursów, czy warsztatów, które integrują osoby starsze z lokalną społecznością.

Depopulacja

Depopulacja to proces zmniejszania się liczby ludności na terenie danego obszaru. W celu jej opisania przyjęto wskaźnik salda migracji na terenie gminy Gorzkowice.

Najniższym saldem migracji spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Bujnice Zakład Rolny (-35) natomiast najwyższym jednostka Bujnice (16).

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą wszystkie jednostki oprócz jednostek: Bujnice, Gorzkowiczki oraz Gościnnia. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 7. Saldo migracji

Nazwa jednostki osadniczej	Saldo migracji
Obszar gminy Gorzkowice	4
Bujnice	16
Bujnice Zakład Rolny	-35
Bujniczki	0
Cieszanowice	1
Daniszewice	0
Gorzkowiczki	8
Grabostów	0
Gościnna	11
Kotków	-4
Krzemieniewice	0
Kol. Krzemieniewice	0
Krosno	-1
Marianek	1
Plucice	0
Sobaków	1
Sobakówek	3
Szczukocice	1
Szczepanowice	2
Wilkoszewice	1
Wola Kotkowska	0
Żuchowice	-12
Kolonia Gorzędów	1
Jednostka 1	-15
Jednostka 2	-32
Jednostka 3	-12
Jednostka 4	-25

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie analizy salda migracji w gminie Gorzkowice można stwierdzić, że większość jednostek osadniczych zmaga się z problemem depopulacji, co wskazuje na poważne wyzwania demograficzne. Jedynie jednostki Bujnice, Gorzkowiczki oraz Gościnna wykazują saldo migracji powyżej średniej dla gminy, co wyróżnia je jako obszary o relatywnie stabilnej sytuacji demograficznej. W związku z tym konieczne są zintegrowane działania obejmujące poprawę warunków życia, wsparcie lokalnych społeczności oraz zachęty do osiedlania się w tych obszarach, aby przeciwdziałać negatywnym trendom.

Bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwałe

Bezrobocie jest miarą bieżącej siły roboczej, która nie jest zatrudniona, ale jest gotowa do pracy, poszukuje jej i jest zdolna do jej pracy. W ramach bezrobocia analizie poddano udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) i od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni), udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogólne bezrobotnych na danym obszarze.

Największym udziałem bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Wola Kotkowska, tj. 11,43%, natomiast najmniejszym – zerowym jednostki: Bujnice Zakład Rolny, Daniszewice oraz Marianek.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujnice, Bujniczki, Gościnna, Krzemieniewice, Kol. Krzemieniewice, Plucice, Szczepanowice, Wilkoszewice, Wola Kotkowska, Żuchowice oraz Jednostka 1. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze
Obszar gminy Gorzkowice	3,15%
Bujnice	11,11%
Bujnice Zakład Rolny	0,00%
Bujniczki	5,21%
Cieszanowice	2,48%
Daniszewice	0,00%
Gorzkowiczki	0,63%
Grabostów	1,63%
Gościnna	4,83%
Kotków	2,50%
Krzemieniewice	3,88%
Kol. Krzemieniewice	3,17%
Krosno	2,86%
Marianek	0,00%
Plucice	5,04%
Sobaków	2,88%
Sobakówek	2,44%
Szczukocice	2,22%
Szczepanowice	4,20%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze
Wilkoszewice	3,64%
Wola Kotkowska	11,43%
Żuchowice	4,94%
Kolonia Gorzędów	2,38%
Jednostka 1	3,26%
Jednostka 2	2,98%
Jednostka 3	2,27%
Jednostka 4	2,67%

Źródło: Opracowanie własne

Najwyższy udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych znajdował się w jednostkach: Gorzkowiczki, Kol. Krzemieniewice, Szczukowice oraz Kolonia Gorzędów – 100,00%, natomiast najniższy – zerowy w jednostkach: Bujnice Zakład Rolny, Daniszewice oraz Marianek.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujniczki, Gorzkowiczki, Kol. Krzemieniewice, Krosno, Sobaków, Szczukowice, Wola Kotkowska, Kolonia Gorzędów, Jednostka 1 oraz Jednostka 4. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 9. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Obszar gminy Gorzkowice	52,63%
Bujnice	20,00%
Bujnice Zakład Rolny	0,00%
Bujniczki	60,00%
Cieszanowice	50,00%
Daniszewice	0,00%
Gorzkowiczki	100,00%
Grabostów	50,00%
Gościnna	50,00%
Kotków	50,00%
Krzemieniewice	25,00%
Kol. Krzemieniewice	100,00%
Krosno	75,00%
Marianek	0,00%
Plucice	50,00%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogólne bezrobotnych na danym obszarze
Sobaków	66,67%
Sobakówek	40,00%
Szczukocice	100,00%
Szczepanowice	40,00%
Wilkoszewice	33,33%
Wola Kotkowska	75,00%
Żuchowice	25,00%
Kolonia Gorzędów	100,00%
Jednostka 1	57,89%
Jednostka 2	30,00%
Jednostka 3	50,00%
Jednostka 4	72,22%

Źródło: Opracowanie własne

Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat (kobiety) i od 19 do 64 lat (mężczyźni) jest istotnym wskaźnikiem bieżącej siły roboczej, która nie ma pracy, ale jest gotowa do podjęcia zatrudnienia. Wysoki udział bezrobotnych może sygnalizować niską dynamikę rynku pracy, brak dostatecznych możliwości zatrudnienia lub niedopasowanie umiejętności pracowników do wymagań rynku pracy. Długotrwałe bezrobocie może prowadzić do marginalizacji i wykluczenia społecznego osób dotkniętych tym problemem, wpływając negatywnie na ich samopoczucie, zdrowie psychiczne i perspektywy zawodowe. Długotrwałe bezrobocie może być spowodowane różnymi czynnikami, takimi jak brak odpowiednich umiejętności lub kwalifikacji, niskie wykształcenie, zmiany strukturalne na rynku pracy, brak mobilności zawodowej, czy też ograniczona dostępność miejsc pracy w danym sektorze, czy regionie. Długotrwałe bezrobocie może prowadzić do utraty motywacji do poszukiwania pracy, pogorszenia umiejętności zawodowych, obniżenia samooceny i wzrostu ryzyka ubóstwa. Osoby długotrwałe bezrobotne mogą również napotykać trudności w ponownym włączeniu się na rynek pracy, co może prowadzić do zwiększenia wykluczenia społecznego i trwałego obniżenia jakości życia. W celu przeciwdziałania długotrwałemu bezrobociu istotne jest opracowanie kompleksowych programów aktywizacji zawodowej, szkoleń, kursów i staży dla osób bezrobotnych. Ważne jest także wspieranie przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy, modernizacja infrastruktury oraz promowanie elastycznych form zatrudnienia. Programy integracji społecznej oraz wsparcie psychologiczne mogą być również istotne dla osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem.

Ubóstwo

Brak pracy, bierność zawodowa wpływa na wzrost liczebności beneficjentów pomocy społecznej. Największym udziałem osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Kol. Krzemieniewice, tj. 5,61%, najmniejszym natomiast jednostki: Daniszewice, Gościnna oraz Kotków, tj. 0,00%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą jednostki: Bujnice, Bujnice Zakład Rolny, Cieszanowice, Grabostów, Kol. Krzemieniewice, Krosno, Marianek, Plucice, Sobaków, Wilkoszewice, Wola Kotkowska oraz Kolonia Gorzędów. Sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 10. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców
Obszar gminy Gorzkowice	1,01%
Bujnice	2,41%
Bujnice Zakład Rolny	5,56%
Bujniczki	0,96%
Cieszanowice	1,76%
Daniszewice	0,00%
Gorzkowiczki	0,39%
Grabostów	5,24%
Gościnna	0,00%
Kotków	0,00%
Krzemieniewice	0,57%
Kol. Krzemieniewice	5,61%
Krosno	1,79%
Marianek	3,08%
Plucice	1,86%
Sobaków	1,05%
Sobakówek	0,56%
Szczukocice	0,78%
Szczepanowice	0,50%
Wilkoszewice	2,85%
Wola Kotkowska	1,41%
Żuchowice	0,73%
Kolonia Gorzędów	2,78%
Jednostka 1	0,58%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców
Jednostka 2	0,17%
Jednostka 3	0,36%
Jednostka 4	0,62%

Źródło: Opracowanie własne

Ubóstwo często wiąże się z brakiem dostępu do podstawowych potrzeb, takich jak żywność, czysta woda, mieszkanie, ubrania oraz opieka zdrowotna. Brak podstawowych dóbr może prowadzić do niedożywienia, czy też chorób. Osoby żyjące w ubóstwie często nie mają dostępu do odpowiedniej edukacji z powodu braku środków finansowych na opłacenie podręczników, czy opłat związanych z nauką. Ograniczony dostęp do edukacji może ograniczać szanse na przyszłe zatrudnienie i polepszenie sytuacji finansowej. Ubóstwo często wiąże się z bezrobociem lub pracą na niskim poziomie wynagrodzenia. Ubóstwo może prowadzić do wykluczenia społecznego i marginalizacji. Osoby żyjące w biedzie mogą być dyskryminowane i pozbawiane równych szans na uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym czy politycznym. Dzieci z ubogich rodzin mają ograniczone możliwości rozwoju i edukacji, co utrudnia im wyjście z ubóstwa w dorosłym życiu.

Niepełnosprawność

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2024 poz. 1411), osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

W związku z powyższym osobami ze szczególnymi potrzebami są osoby narażone na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność.

Największym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Bujnice Zakład Rolny tj. 8,33%, najmniejszym natomiast – zerowym jednostki: Bujniczki oraz Kotków.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujnice, Bujnice Zakład Rolny, Cieszanowice, Daniszewice, Grabostów, Gościnna, Kol. Krzemieniewice, Krosno, Marianek, Szczukocice, Wilkoszewice, Wola Kotkowska, Żuchowice oraz Kolonia Gorzędów. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 11. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

Nazwa jednostki osadniczej	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności
Obszar gminy Gorzkowice	0,85%
Bujnice	2,41%
Bujnice Zakład Rolny	8,33%
Bujniczki	0,00%
Cieszanowice	1,76%
Daniszewice	0,90%
Gorzkowiczki	0,20%
Grabostów	2,38%
Gościnna	0,95%
Kotków	0,00%
Krzemieniewice	0,57%
Kol. Krzemieniewice	0,93%
Krosno	1,34%
Marianek	4,62%
Plucice	0,47%
Sobaków	0,52%
Sobakówek	0,56%
Szczukocice	1,95%
Szczepanowice	0,50%
Wilkoszewice	2,49%
Wola Kotkowska	1,41%
Żuchowice	1,09%
Kolonia Gorzędów	2,78%
Jednostka 1	0,58%
Jednostka 2	0,51%
Jednostka 3	0,18%
Jednostka 4	0,62%

Źródło: Opracowanie własne

Problem związany z niepełnosprawnością dotyczy szeregu wyzwań społecznych, ekonomicznych i emocjonalnych, z którymi borykają się osoby z niepełnosprawnością oraz ich rodziny. Osoby z niepełnosprawnością często napotykać na trudności związane z dostępnością do budynków, środków transportu, miejsc pracy oraz usług publicznych. Barrierami mogą być np. brak podjazdów w budynkach, brak udogodnień w miejscach publicznych. Osoby z niepełnosprawnością mogą być narażone na wykluczenie społeczne ze względu na brak dostępu do edukacji, pracy, rekreacji i życia społecznego. Barrierami mogą być również stereotypy i uprzedzenia społeczne wobec osób z niepełnosprawnością. Mają również trudności w znalezieniu pracy ze względu na dyskryminację na rynku pracy oraz brak

dostosowania miejsc pracy do ich potrzeb. Mogą także mieć ograniczone możliwości zawodowego rozwoju i awansu. Osoby z niepełnosprawnością oraz ich rodziny mogą potrzebować wsparcia społecznego i emocjonalnego w radzeniu sobie z codziennymi wyzwaniami związanymi z niepełnosprawnością. Rozwiązanie problemu związanego z niepełnosprawnością wymaga podejścia kompleksowego, uwzględniającego zarówno dostosowanie infrastruktury i usług do potrzeb osób niepełnosprawnych, jak i zmianę społecznych postaw i uprzedzeń. Ważne jest również zapewnienie odpowiedniego wsparcia społecznego, dostępu do opieki zdrowotnej oraz promowanie aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

Niski poziom kapitału społecznego

Analizując poziom kapitału ludzkiego, wzięto pod uwagę udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, bądź niższym.

Największym udziałem bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Kol. Krzemieniewice, tj. 100,00%, najmniejszym natomiast jednostki: Bujnice Zakład Rolny, Cieszanowice, Daniszewice, Gorzkowiczki, Kotków, Krzemieniewice, Marianek, Szczepanowice, Wola Kotkowska oraz Kolonia Gorzędów tj. 0,00%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujniczki, Grabostów, Kol. Krzemieniewice, Krosno, Plucice, Sobaków, Szczukocice, Wilkoszewice, Żuchowice oraz Jednostka 2. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 12. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych
Obszar gminy Gorzkowice	21,71%
Bujnice	20,00%
Bujnice Zakład Rolny	0,00%
Bujniczki	30,00%
Cieszanowice	0,00%
Daniszewice	0,00%
Gorzkowiczki	0,00%
Grabostów	50,00%
Gościnną	20,00%
Kotków	0,00%
Krzemieniewice	0,00%
Kol. Krzemieniewice	100,00%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych
Krosno	25,00%
Marianek	0,00%
Plucice	41,67%
Sobaków	33,33%
Sobakówek	20,00%
Szczukocice	33,33%
Szczepanowice	0,00%
Wilkoszewice	50,00%
Wola Kotkowska	0,00%
Żuchowice	25,00%
Kolonia Gorzędów	0,00%
Jednostka 1	15,79%
Jednostka 2	50,00%
Jednostka 3	12,50%
Jednostka 4	5,56%

Źródło: Opracowanie własne

Problem niskiego poziomu kapitału społecznego ma istotne konsekwencje dla społeczeństwa i gospodarki, wpływając na efektywność instytucji publicznych, rozwój społeczności oraz potencjał ekonomiczny. Osoby bezrobotne z niższym wykształceniem mają zazwyczaj ograniczone możliwości znalezienia pracy, co prowadzi do trudności finansowych oraz obniżenia ich statusu społecznego. Niski poziom kapitału społecznego może przyczyniać się do utrwalania tego problemu poprzez brak wsparcia społecznego i sieci kontaktów zawodowych. Prowadzi on również do wykluczenia społecznego tych osób, które nie mają dostępu do wsparcia ze strony społeczności lokalnej ani do pozytywnych relacji interpersonalnych. Brak zaufania społecznego i ograniczona integracja społeczna mogą utrudniać osobom bezrobotnym z niższym wykształceniem znalezienie drogi wyjścia z sytuacji bezrobocia. Rozwiązanie problemu niskiego poziomu kapitału społecznego wśród osób bezrobotnych z niższym wykształceniem wymaga podejścia wielowymiarowego, uwzględniającego zarówno wsparcie finansowe i szkoleniowe, jak i budowanie sieci wsparcia społecznego oraz promowanie integracji społecznej. Wsparcie ze strony instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz lokalnych społeczności może odegrać kluczową rolę w zwiększaniu kapitału społecznego i poprawie sytuacji osób bezrobotnych z niższym wykształceniem.

Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin

W ramach bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin przeanalizowano udział liczby Niebieskich Kart w ludności ogółem na danym obszarze. Niebieska Karta to procedura podejmowana

i prowadzona przez zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w momencie ustania przemocy w rodzinie wraz ze zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy oraz w przypadku, gdy grupa robocza rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań pomocowych.

Najwyższy wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców spośród wszystkich jednostek osiągnęła jednostka Kotków tj. 0,72.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Gościnna, Kotków, Wilkoszewice, Jednostka 1, Jednostka 2 oraz Jednostka 3. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 13. Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców
Obszar gminy Gorzkowice	0,11
Bujnice	0,00
Bujnice Zakład Rolny	0,00
Bujniczki	0,00
Cieszanowice	0,00
Daniszewice	0,00
Gorzkowiczki	0,00
Grabostów	0,00
Gościnna	0,32
Kotków	0,72
Krzemieniewice	0,00
Kol. Krzemieniewice	0,00
Krosno	0,00
Marianek	0,00
Plucice	0,00
Sobaków	0,00
Sobakówek	0,00
Szczukocice	0,00
Szczepanowice	0,00
Wilkoszewice	0,36
Wola Kotkowska	0,00
Żuchowice	0,00
Kolonia Gorzędów	0,00
Jednostka 1	0,29

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców
Jednostka 2	0,17
Jednostka 3	0,18
Jednostka 4	0,09

Źródło: Opracowanie własne

Niebieskie Karty są stosowane w przypadku uzasadnionego podejrzenia istnienia przemocy w rodzinie, co może mieć poważne konsekwencje dla zdrowia fizycznego i psychicznego ofiar. Zastosowanie procedury Niebieskiej Karty wskazuje na konieczność interwencji instytucji, takich jak policja, pomoc społeczna, oświata i służba zdrowia, w celu zakończenia sytuacji przemocy oraz zapewnienia wsparcia ofiarom i ich rodzinom. Istotne jest podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie oraz dostępności procedury Niebieskiej Karty jako narzędzia interwencji i wsparcia dla ofiar. Rozwiązanie problemu bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin wymaga kompleksowego podejścia, które obejmuje interwencję instytucji, wsparcie ofiar i ich rodzin, edukację społeczną oraz promowanie równości i poszanowania praw człowieka we wszystkich sferach życia. Ważne jest również kontynuowanie monitorowania sytuacji i analizy skuteczności działań podejmowanych w ramach procedury Niebieskiej Karty w celu ciągłego doskonalenia systemu wsparcia ofiar przemocy w rodzinie.

Przestępczość

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Gorzkowice odpowiada Komisariat Policji w Gorzkowicach.

Najwyższym wskaźnikiem przestępstw popełnionych na danym obszarze na 100 mieszkańców spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Daniszewice tj. 3,60, najmniejszym natomiast – zerowym jednostki: Bujnice, Bujnice Zakład Rolny, Grabostów, Kol. Krzemieniewice, Marianek, Sobaków, Wola Kotkowska oraz Kolonia Gorzędów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujniczki, Cieszanowice, Daniszewice, Gościnna, Kotków, Szczukocice, Wilkoszewice, Żuchowice, Jednostka 1 oraz Jednostka 2. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 14. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców
Obszar gminy Gorzkowice	0,62
Bujnice	0,00

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców
Bujnice Zakład Rolny	0,00
Bujniczki	0,64
Cieszanowice	0,70
Daniszewice	3,60
Gorzkowiczki	0,59
Grabostów	0,00
Gościnna	1,26
Kotków	1,45
Krzemieniewice	0,57
Kol. Krzemieniewice	0,00
Krosno	0,45
Marianek	0,00
Plucice	0,23
Sobaków	0,00
Sobakówek	0,56
Szczukocice	1,17
Szczepanowice	0,50
Wilkoszewice	0,71
Wola Kotkowska	0,00
Żuchowice	1,09
Kolonia Gorzędów	0,00
Jednostka 1	0,78
Jednostka 2	1,35
Jednostka 3	0,36
Jednostka 4	0,09

Źródło: Opracowanie własne

Przestępczość zagraża bezpieczeństwu publicznemu, prowadząc do poczucia zagrożenia i lęku w społeczności. Zwiększone ryzyko przestępczości może prowadzić do ograniczenia swobody poruszania się oraz obniżenia jakości życia mieszkańców. Rozwiązanie problemu przestępczości wymaga kompleksowego podejścia, które obejmuje działania prewencyjne, ściganie sprawców przestępstw oraz wsparcie ofiar. Ważne jest również zwiększenie świadomości społecznej na temat przestępczości oraz promowanie poszanowania prawa i norm społecznych. Długofalowe rozwiązania muszą uwzględniać przyczyny przestępczości, takie jak bieda, dysfunkcje społeczne, nierówności ekonomiczne oraz brak dostępu do edukacji i możliwości zawodowych.

Bezpieczeństwo na drogach

Bezpieczeństwo na drogach zostało opisane za pomocą następujących wskaźników: liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców oraz liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców.

Najwyższym wskaźnikiem kolizji drogowych na danym obszarze na 100 mieszkańców spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka 3 tj. 0,90, najmniejszym natomiast – wynoszącym zero – jednostki: Bujnice, Bujnice Zakład Rolny, Daniszewice, Grabostów, Gościnna, Kotków, Krzemieniewice, Kol. Krzemieniewice, Krosno, Marianek, Sobaków, Szczukocice, Szczepanowice, Wola Kotkowska, Kolonia Gorzędów oraz Jednostka 2.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujniczki, Cieszanowice, Gorzkowiczki, Plucice, Sobaków, Wilkoszewice, Żuchowice oraz Jednostka 3. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 15. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców
Obszar gminy Gorzkowice	0,28
Bujnice	0,00
Bujnice Zakład Rolny	0,00
Bujniczki	0,32
Cieszanowice	0,70
Daniszewice	0,00
Gorzkowiczki	0,59
Grabostów	0,00
Gościnna	0,00
Kotków	0,00
Krzemieniewice	0,00
Kol. Krzemieniewice	0,00
Krosno	0,00
Marianek	0,00
Plucice	0,47
Sobaków	0,52
Sobakówek	0,00
Szczukocice	0,00
Szczepanowice	0,00
Wilkoszewice	0,71
Wola Kotkowska	0,00

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby kolizji drogowych na 100 mieszkańców
Żuchowice	0,73
Kolonia Gorzędów	0,00
Jednostka 1	0,19
Jednostka 2	0,00
Jednostka 3	0,90
Jednostka 4	0,26

Źródło: Opracowanie własne

Najwyższym wskaźnikiem wypadków drogowych na danym obszarze na 100 mieszkańców spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Wilkoszewice tj. 0,36.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Gorzkowiczki, Wilkoszewice oraz Jednostka 1. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 16. Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców
Obszar gminy Gorzkowice	0,06
Bujnice	0,00
Bujnice Zakład Rolny	0,00
Bujniczki	0,00
Cieszanowice	0,00
Daniszewice	0,00
Gorzkowiczki	0,20
Grabostów	0,00
Gościnna	0,00
Kotków	0,00
Krzemieniewice	0,00
Kol. Krzemieniewice	0,00
Krosno	0,00
Marianek	0,00
Plucice	0,00
Sobaków	0,00
Sobakówek	0,00
Szczukocice	0,00
Szczepanowice	0,00
Wilkoszewice	0,36
Wola Kotkowska	0,00
Żuchowice	0,00

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców
Kolonia Gorzędów	0,00
Jednostka 1	0,29
Jednostka 2	0,00
Jednostka 3	0,00
Jednostka 4	0,00

Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy jednostek o wysokim wskaźniku wypadków mogą być bardziej ostrożni w poruszaniu się po drogach, zarówno jako kierowcy, piesi, jak i rowerzyści. Taka sytuacja może wpływać na ich mobilność i aktywność społeczną, zwłaszcza w przypadku osób starszych czy rodzin z dziećmi. Wypadki drogowe wiążą się z bezpośrednimi konsekwencjami zdrowotnymi, a w skrajnych przypadkach mogą prowadzić do trwałych urazów lub śmierci, co oddziałuje na rodziny poszkodowanych.

Zły stan nawierzchni, brak odpowiedniego oznakowania czy nierówności na drogach mogą prowadzić do niebezpiecznych sytuacji. W wielu jednostkach mieszkańcy są zmuszeni do poruszania się po poboczach, co zwiększa ryzyko wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów. W miejscach o słabym oświetleniu, szczególnie w obszarach wiejskich, zwiększa się ryzyko wypadków, zwłaszcza w porze nocnej.

2.2 Sfera gospodarcza

Rozwój miejscowej gospodarki jest szczególnie istotny dla mieszkańców, głównie ze względu na szansę zmniejszenia stopy bezrobocia i wzrost poziomu jakości życia.

W sferze gospodarczej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Niski stopień przedsiębiorczości

Największym wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się Jednostka 1 tj. 7,89, najmniejszym natomiast – zerowym jednostki: Bujnice Zakład Rolny oraz Kolonia Gorzędów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą wszystkie jednostki oprócz jednostek: Bujnice, Daniszewice, Grabostów, Gościnna, Kotków,

Jednostka 1, Jednostka 2 oraz Jednostka 4. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 18. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Obszar gminy Gorzkowice	4,30
Bujnice	6,02
Bujnice Zakład Rolny	0,00
Bujniczki	2,88
Cieszanowice	3,17
Daniszewice	4,50
Gorzkowiczki	3,94
Grabostów	5,71
Gościnna	4,73
Kotków	4,35
Krzemieniewice	2,29
Kol. Krzemieniewice	0,93
Krosno	4,02
Marianek	1,54
Plucice	2,56
Sobaków	1,57
Sobakówek	2,25
Szczukocice	1,95
Szczepanowice	3,50
Wilkoszewice	4,27
Wola Kotkowska	1,41
Żuchowice	4,01
Kolonia Gorzędów	0,00
Jednostka 1	7,89
Jednostka 2	6,60
Jednostka 3	4,15
Jednostka 4	4,32

Źródło: Opracowanie własne

Jednostki z niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości mogą doświadczać ograniczonego dostępu do usług i produktów lokalnych, co przyczynia się do pogłębiania różnic ekonomicznych pomiędzy jednostkami. Niski poziom aktywności gospodarczej w jednostkach kryzysowych ogranicza możliwości zatrudnienia dla mieszkańców, co może prowadzić do odpływu ludności w poszukiwaniu pracy. Przedsiębiorstwa często pełnią rolę centrów aktywności lokalnej, umożliwiając mieszkańcom integrację i współpracę. Ich brak może

prowadzić do osłabienia więzi społecznych. Aby przeciwdziałać negatywnym konsekwencjom niskiego wskaźnika przedsiębiorczości należy wesprzeć rozwój lokalnych inicjatyw gospodarczych. Podjęcie działań wspierających rozwój przedsiębiorczości przyczyni się do zmniejszenia nierówności między jednostkami osadniczymi, poprawy jakości życia mieszkańców oraz stworzenia bardziej zrównoważonej gospodarki lokalnej.

2.3 Sfera środowiskowa

Jednym z elementów efektywnego zarządzania rozwojem jest zrównoważony rozwój gospodarki wraz z ochroną środowiska. Kwestia jakości stanu środowiska i jego estetyki jest ważna dla jakości i komfortu życia.

W sferze środowiskowej wykorzystano 3 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 3 obszarów problemowych.

Tabela 19. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niedostateczny stopień oczyszczania ścieków/zagrożenie skażeniem gleb i wód	Udział liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych
Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych
Zła jakość powietrza	Udział liczby źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła

Źródło: Opracowanie własne

Niedostateczny stopień oczyszczania ścieków/zagrożenie skażeniem gleb i wód

Wskaźnik udziału liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych wskazuje na potencjalne zagrożenia dla środowiska i zdrowia mieszkańców. Wysoki udział szamb zwiększa ryzyko ich nieszczelności, co może prowadzić do przenikania nieoczyszczonych ścieków do gleby i wód gruntowych, powodując skażenie środowiska.

Największym udziałem liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się Bujniczki tj. 89,47%, najmniejszym natomiast – wynoszącym 7,06% Jednostka 3.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą wszystkie jednostki oprócz jednostek: Bujnice Zakład Rolny, Marianek, Szczepanowice, Jednostka 1, Jednostka 2, Jednostka 3 oraz Jednostka 4. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 20. Udział liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Nazwa jednostki osadniczej	Udział liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych
Obszar gminy Gorzkowice	40,18%
Bujnice	72,09%
Bujnice Zakład Rolny	7,69%
Bujniczki	89,47%
Cieszanowice	60,16%
Daniszewice	53,23%
Gorzkowiczki	58,33%
Grabostów	52,38%
Gościnna	60,16%
Kotków	48,39%
Krzemieniewice	43,69%
Kol. Krzemieniewice	56,82%
Krosno	54,46%
Marianek	20,59%
Plucice	66,85%
Sobaków	52,63%
Sobakówek	57,50%
Szczukocice	64,55%
Szczepanowice	21,77%
Wilkoszewice	59,78%
Wola Kotkowska	50,85%
Żuchowice	63,21%
Kolonia Gorzędów	51,61%
Jednostka 1	15,19%
Jednostka 2	19,73%
Jednostka 3	7,06%
Jednostka 4	10,35%

Źródło: Opracowanie własne

Jednostki osadnicze, w których dominują budynki korzystające z szamba, często charakteryzują się ograniczonym dostępem do systemu kanalizacji zbiorczej. Ograniczenia te mogą wynikać z braku inwestycji infrastrukturalnych lub rozproszonej zabudowy, która utrudnia ekonomiczne uzasadnienie budowy sieci kanalizacyjnej. Jednostki bez dostępu do zbiorczych oczyszczalni ścieków są bardziej narażone na niekontrolowane odprowadzanie nieczystości. W wielu przypadkach szamba mogą nie być regularnie opróżniane lub być opróżniane w sposób niezgodny z przepisami, co dodatkowo nasila problem. Nieszczelne lub niewłaściwie eksploatowane szamba mogą prowadzić do zanieczyszczenia wód gruntowych,

które często stanowią źródło wody pitnej dla mieszkańców. Skażenie gleb wpływa negatywnie na lokalne rolnictwo i zdrowie ekosystemów. Skażenie wód i gleby może prowadzić do rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, szczególnie w społecznościach korzystających z własnych studni lub spożywających żywność produkowaną lokalnie.

Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska

Azbest jest materiałem niebezpiecznym dla zdrowia człowieka, szczególnie gdy jego włókna zostają uwolnione do powietrza i wdychane. Włókna azbestowe są mikroskopijne i mogą osadzać się w płucach oraz innych narządach, prowadząc do poważnych chorób.

Największym udziałem wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych spośród wszystkich jednostek charakteryzowały się jednostki: Bujnice, Kolonia Gorzędów, Jednostka 1, Jednostka 2, Jednostka 3 oraz Jednostka 4 tj. 100,00%, najmniejszym natomiast – zerowym jednostka Bujnice Zakład Rolny.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą jednostki: Bujnice, Cieszanowice, Gościnna, Kotków, Krzemieniewice, Krosno, Marianek, Wilkoszewice, Wola Kotkowska, Żuchowice, Kolonia Gorzędów, Jednostka 1, Jednostka 2, Jednostka 3 oraz Jednostka 4. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 21. Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych

Nazwa jednostki osadniczej	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych
Obszar gminy Gorzkowice	95,15%
Bujnice	100,00%
Bujnice Zakład Rolny	0,00%
Bujniczki	92,13%
Cieszanowice	95,27%
Daniszewice	93,71%
Gorzkowiczki	93,15%
Grabostów	94,70%
Gościnna	98,93%
Kotków	95,51%
Krzemieniewice	97,07%
Kol. Krzemieniewice	95,11%
Krosno	97,39%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych
Marianek	99,98%
Plucice	91,05%
Sobaków	94,69%
Sobakówek	91,25%
Szczukocice	90,39%
Szczepanowice	91,83%
Wilkoszewice	98,55%
Wola Kotkowska	99,83%
Żuchowice	98,32%
Kolonia Gorzędów	100,00%
Jednostka 1	100,00%
Jednostka 2	100,00%
Jednostka 3	100,00%
Jednostka 4	100,00%

Źródło: Opracowanie własne

Azbest jest materiałem niebezpiecznym dla zdrowia człowieka, szczególnie gdy jego włókna zostają uwolnione do powietrza i wdychane. Włókna azbestowe są mikroskopijne i mogą osadzać się w płucach oraz innych narządach, prowadząc do poważnych chorób. Azbest pozostaje poważnym zagrożeniem zdrowotnym, szczególnie w miejscach, gdzie jego stare struktury są uszkodzone lub narażone na działanie czynników zewnętrznych. Z tego względu bardzo ważne jest właściwe postępowanie z materiałami zawierającymi azbest. Demontaż i utylizacja azbestu muszą być przeprowadzane przez wyspecjalizowane firmy, które zapewniają ochronę przed uwolnieniem włókien do środowiska.

Zła jakość powietrza

Problem złej jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy Gorzkowice przedstawiono za pomocą wskaźnika udziału źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła.

Największym wskaźnikiem udziału źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła z wynikiem 71,11% wykazała się jednostka Bujniczki, natomiast najmniejszym wskaźnikiem jednostka Marianek, tj. 21,88%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bujnice, Bujniczki, Gorzkowiczki, Grabostów, Gościnna, Kotków, Sobaków, Sobakówek, Szczepanowice, Żuchowice, Kolonia Gorzędów oraz Jednostka 3. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 22. Udział źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła

Nazwa jednostki osadniczej	Udział źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła
Obszar gminy Gorzkowice	53,05%
Bujnice	71,11%
Bujnice Zakład Rolny	39,29%
Bujniczki	53,96%
Cieszanowice	52,38%
Daniszewice	37,84%
Gorzkowiczki	63,27%
Grabostów	56,82%
Gościnna	57,35%
Kotków	56,72%
Krzemieniewice	47,42%
Kol. Krzemieniewice	47,73%
Krosno	33,55%
Marianek	21,88%
Plucice	50,59%
Sobaków	62,16%
Sobakówek	70,91%
Szczukocice	51,97%
Szczepanowice	58,90%
Wilkoszewice	51,49%
Wola Kotkowska	25,00%
Żuchowice	55,80%
Kolonia Gorzędów	61,90%
Jednostka 1	49,86%
Jednostka 2	52,34%
Jednostka 3	70,39%
Jednostka 4	52,88%

Źródło: Opracowanie własne

Spalanie węgla w celach grzewczych jest jednym z głównych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, takich jak dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), pyły zawieszone (PM₁₀, PM_{2,5}) oraz benzo(a)piren. Substancje te mogą mieć szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi oraz środowisko. Długotrwałe narażenie na zanieczyszczone powietrze może prowadzić do różnych problemów zdrowotnych, w tym do schorzeń układu oddechowego, takich jak astma, przewlekłe zapalenie oskrzeli, czy choroby płuc. Zanieczyszczenia powietrza mogą również zwiększać ryzyko wystąpienia chorób sercowo-naczyniowych oraz nowotworów. Ponadto mogą mieć negatywne skutki dla ekosystemów, prowadząc do degradacji gleby, zanieczyszczenia wód oraz zmian klimatu. Niektóre substancje, takie jak benzo(a)piren, mogą

być toksyczne dla organizmów żywych i przyczyniać się do zmniejszenia bioróżnorodności. Aby poprawić jakość powietrza, konieczne są działania prewencyjne mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń, promowanie bardziej ekologicznych źródeł ciepła, takich jak ogrzewanie gazowe, elektryczne lub odnawialne źródła energii oraz poprawa efektywności energetycznej budynków. Konieczne są inwestycje w nowoczesne technologie ogrzewania, promowanie świadomości ekologicznej w społeczeństwie oraz wprowadzenie skutecznych regulacji ograniczających emisje zanieczyszczeń.

2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie oraz gwarantuje wysoką jakość życia jego mieszkańcom. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej powinna następować stopniowo, a w pierwszej kolejności objąć obszary o większych skupiskach mieszkańców, gdzie jest to uzasadnione i opłacalne ekonomicznie.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 2 obszarów problemowych.

Tabela 23. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Stopień podłączenia do sieci wodociągowej budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru
Stopień podłączenia do sieci kanalizacyjnej budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru

Źródło: Opracowanie własne

Infrastruktura sanitarno-kanalizacyjna

Najwyższym udziałem budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru spośród wszystkich jednostek charakteryzowały się jednostki: Bujnice Zakład Rolny, Bujniczki, Grabostów, Kotków, Plucice, Sobaków, Szczukocice, Wilkoszewice, Żuchowice oraz Kolonia Gorzędów, tj. 100%, najmniejszym natomiast – wynoszącym 34,56% – Marianek.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze należą: Cieszanowice, Daniszewice, Gorzkowiczki, Gościnna, Krzemieniewice, Kol. Krzemieniewice, Marianek, Wola Kotkowska oraz Jednostka 2. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 24. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru
Obszar gminy Gorzkowice	90,74%
Bujnice	95,35%
Bujnice Zakład Rolny	100,00%
Bujniczki	100,00%
Cieszanowice	74,80%
Daniszewice	70,97%
Gorzkowiczki	83,85%
Grabostów	100,00%
Gościnna	87,80%
Kotków	100,00%
Krzemieniewice	81,55%
Kol. Krzemieniewice	79,55%
Krosno	91,07%
Marianek	34,56%
Plucice	100,00%
Sobaków	100,00%
Sobakówek	99,17%
Szczukocice	100,00%
Szczepanowice	94,35%
Wilkoszewice	100,00%
Wola Kotkowska	86,44%
Żuchowice	100,00%
Kolonia Gorzędów	100,00%
Jednostka 1	94,30%
Jednostka 2	90,13%
Jednostka 3	98,82%
Jednostka 4	96,46%

Źródło: Opracowanie własne

Najwyższym udziałem budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Bujnice Zakład Rolny tj. 92,31%, najmniejszym natomiast – wynoszącym 0,00% – jednostka Wola Kotkowska.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze należą wszystkie jednostki oprócz: Bujnice Zakład Rolny, Szczepanowice, Jednostka 1, Jednostka 2,

Jednostka 3 i Jednostka 4. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 25. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej oraz korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej oraz korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru
Obszar gminy Gorzkowice	40,74%
Bujnice	4,65%
Bujnice Zakład Rolny	92,31%
Bujniczki	28,42%
Cieszanowice	13,01%
Daniszewice	17,74%
Gorzkowiczki	17,71%
Grabostów	35,71%
Gościnna	21,14%
Kotków	12,90%
Krzemieniewice	4,85%
Kol. Krzemieniewice	2,27%
Krosno	13,39%
Marianek	6,62%
Plucice	19,89%
Sobaków	17,11%
Sobakówek	21,67%
Szczukocice	22,73%
Szczepanowice	72,58%
Wilkoszewice	17,39%
Wola Kotkowska	0,00%
Żuchowice	15,09%
Kolonia Gorzędów	16,13%
Jednostka 1	73,73%
Jednostka 2	73,54%
Jednostka 3	91,76%
Jednostka 4	82,32%

Źródło: Opracowanie własne

Brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wpływa na jakość życia mieszkańców. Niewystarczający stan podłączonych budynków do infrastruktury sanitarno-kanalizacyjnej może prowadzić do zanieczyszczenia środowiska naturalnego poprzez odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do rzek, jezior i mórz. To może prowadzić do

degradacji ekosystemów wodnych oraz pogorszenia jakości wód gruntowych. Rozwiązanie problemu związanego z infrastrukturą sanitarno-kanalizacyjną wymaga podjęcia działań na poziomie lokalnym. Niezbędne są inwestycje w budowę i modernizację sieci kanalizacyjnych i wodociągowych.

2.5 Sfera techniczna

Sfera techniczna gminy obejmuje zakres zagadnień związanych z infrastrukturą i usługami technicznymi.

W sferze technicznej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 26. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową	Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami

Źródło: Opracowanie własne

Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową

Z analizy dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową wyłączono jednostki, na terenie których nie funkcjonują budynki publiczne.

Najwyższym udziałem budynków publicznych z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową spośród wszystkich jednostek – wynoszącym 100,00% – charakteryzowały się jednostki: Grabostów, Kotków, Krzemieniewice, Plucice, Szczukocice, Jednostka 1 oraz Jednostka 2, a najniższym jednostki: Bujniczki, Cieszanowice, Daniszewice, Krosno, Sobakówek oraz Szczepanowice – wynoszącym 0,00%. Sytuacją kryzysową oprócz jednostek z najniższym wynikiem dotknięte zostały jednostki: Gościnna oraz Jednostka 3. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 27. Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami

Nazwa jednostki osadniczej	Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami
Obszar gminy Gorzkowice	60,00%
Bujnice	-
Bujnice Zakład Rolny	-
Bujniczki	0,00%
Cieszanowice	0,00%

Nazwa jednostki osadniczej	Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami
Daniszewice	0,00%
Gorzkowiczki	-
Grabostów	100,00%
Gościnna	50,00%
Kotków	100,00%
Krzemieniewice	100,00%
Kol. Krzemieniewice	-
Krosno	0,00%
Marianek	-
Plucice	100,00%
Sobaków	-
Sobakówek	0,00%
Szczukocice	100,00%
Szczepanowice	0,00%
Wilkoszewice	-
Wola Kotkowska	-
Żuchowice	-
Kolonia Gorzędów	-
Jednostka 1	100,00%
Jednostka 2	100,00%
Jednostka 3	50,00%
Jednostka 4	-

Źródło: Opracowanie własne

Problem braku dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową jest istotnym zagadnieniem społecznym, które wpływa na jakość życia oraz uczestnictwo tych osób w życiu społecznym. Niedostosowane budynki uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnością ruchową swobodne poruszanie się i korzystanie z różnych usług oraz udogodnień dostępnych dla społeczności. Bariery mogą być schody, brak windy lub platformy dla osób na wózkach, wąskie drzwi czy nieprzystosowane toalety. Brak dostosowania budynków ogranicza nie tylko fizyczną mobilność, ale także samodzielność osób z niepełnosprawnością ruchową. Konieczność pomocy innych osób w pokonywaniu barier architektonicznych może prowadzić do poczucia zależności i utrudniać pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Niedostosowane budynki przyczyniają się do wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnością ruchową, ponieważ uniemożliwiają im pełne korzystanie z usług publicznych, uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, czy dostęp do miejsc pracy. To prowadzi do izolacji społecznej oraz ograniczenia szans na rozwój osobisty i zawodowy. Rozwiązanie problemu wymaga inwestycji w dostosowane istniejącej infrastruktury.

2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono łączny wykaz jednostek osadniczych wraz ze wskaźnikami. Zgodnie z przytoczoną wcześniej metodologią do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze, których suma wag wskaźników ze sfery społecznej oraz wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej wynosi co najmniej 27.

Jednostki osadnicze, w których zdiagnozowano stan kryzysowy, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla Gminy Gorzkowice, oznaczono kolorem czerwonym. Kolorem zielonym oznaczono natomiast jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla gminy.

Tabela 28. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowanie w nich stanu kryzysowego

Sfera	Społeczna					
Obszar	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności		Depopulacja	Bezrobocie	Długotrwale bezrobocie	Niepełnosprawność
Wskaźnik	Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem	Saldo migracji	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogólne bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców
Waga wskaźnika	6	6	6	4	1	1
Bujnice	14,46%	31,33%	16	11,11%	20,00%	2,41%
Bujnice Zakład Rolny	16,67%	11,11%	-35	0,00%	0,00%	8,33%
Bujniczki	17,25%	21,41%	0	5,21%	60,00%	0,00%
Cieszanowice	23,24%	20,07%	1	2,48%	50,00%	1,76%
Daniszewice	16,22%	28,83%	0	0,00%	0,00%	0,90%
Gorzkowiczki	19,53%	17,36%	8	0,63%	100,00%	0,20%
Grabostów	23,81%	17,62%	0	1,63%	50,00%	2,38%
Gościnna	17,03%	17,67%	11	4,83%	50,00%	0,95%
Kotków	16,67%	25,36%	-4	2,50%	50,00%	0,00%
Krzemieniewice	16,00%	25,14%	0	3,88%	25,00%	0,57%
Kol. Krzemieniewice	18,69%	22,43%	0	3,17%	100,00%	0,93%
Krosno	13,39%	24,11%	-1	2,86%	75,00%	1,34%
Marianek	18,46%	24,62%	1	0,00%	0,00%	4,62%
Plucice	17,95%	26,57%	0	5,04%	50,00%	0,47%
Sobaków	24,08%	21,47%	1	2,88%	66,67%	0,52%
Sobakówek	26,40%	16,01%	3	2,44%	40,00%	0,56%
Szczukocice	21,79%	25,68%	1	2,22%	100,00%	1,95%
Szczepanowice	21,50%	19,00%	2	4,20%	40,00%	0,50%
Wilkoszewice	19,22%	22,06%	1	3,64%	33,33%	2,49%
Wola Kotkowska	12,68%	38,03%	0	11,43%	75,00%	1,41%
Żuchowice	16,79%	24,09%	-12	4,94%	25,00%	1,09%
Kolonia Gorzędów	11,11%	30,56%	1	2,38%	100,00%	2,78%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Gorzkowice

Sfera	Społeczna					
Obszar	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności		Depopulacja	Bezrobocie	Długotrwałe bezrobocie	Niepełnosprawność
Wskaźnik	Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem	Saldo migracji	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogólne bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców
Waga wskaźnika	6	6	6	4	1	1
Jednostka 1	18,40%	24,83%	-15	3,26%	57,89%	0,58%
Jednostka 2	16,92%	26,23%	-32	2,98%	30,00%	0,51%
Jednostka 3	15,88%	20,40%	-12	2,27%	50,00%	0,18%
Jednostka 4	18,68%	21,85%	-25	2,67%	72,22%	0,62%

Sfera	Społeczna					
Obszar	Ubóstwo	Niski poziom kapitału społecznego	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo na drogach	
Wskaźnik	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców	Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców
Waga wskaźnika	1	1	1	3	2	3
Bujnice	2,41%	20,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Bujnice Zakład Rolny	5,56%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Bujniczki	0,96%	30,00%	0,00	0,64	0,32	0,00
Cieszanowice	1,76%	0,00%	0,00	0,70	0,70	0,00
Daniszewice	0,00%	0,00%	0,00	3,60	0,00	0,00
Gorzkowiczki	0,39%	0,00%	0,00	0,59	0,59	0,20
Grabostów	5,24%	50,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Gościnnia	0,00%	20,00%	0,32	1,26	0,00	0,00
Kotków	0,00%	0,00%	0,72	1,45	0,00	0,00

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Gorzkowice

Sfera	Społeczna					
Obszar	Ubóstwo	Niski poziom kapitału społecznego	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Zagrożenie przestępczością	Bezpieczeństwo na drogach	
Wskaźnik	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych	Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców	Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców
Waga wskaźnika	1	1	1	3	2	3
Krzemieniewice	0,57%	0,00%	0,00	0,57	0,00	0,00
Kol. Krzemieniewice	5,61%	100,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Krosno	1,79%	25,00%	0,00	0,45	0,00	0,00
Marianek	3,08%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Plucice	1,86%	41,67%	0,00	0,23	0,47	0,00
Sobaków	1,05%	33,33%	0,00	0,00	0,52	0,00
Sobakówek	0,56%	20,00%	0,00	0,56	0,00	0,00
Szczukocice	0,78%	33,33%	0,00	1,17	0,00	0,00
Szczepanowice	0,50%	0,00%	0,00	0,50	0,00	0,00
Wilkoszewice	2,85%	50,00%	0,36	0,71	0,71	0,36
Wola Kotkowska	1,41%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Żuchowice	0,73%	25,00%	0,00	1,09	0,73	0,00
Kolonia Gorzędów	2,78%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Jednostka 1	0,58%	15,79%	0,29	0,78	0,19	0,29
Jednostka 2	0,17%	50,00%	0,17	1,35	0,00	0,00
Jednostka 3	0,36%	12,50%	0,18	0,36	0,90	0,00
Jednostka 4	0,62%	5,56%	0,09	0,09	0,26	0,00

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Gorzkowice

Sfera	Gospodarcza	Środowiskowa			Przestrzenno-funkcjonalna		Techniczna
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Niedostateczny stopień oczyszczania ścieków/zagrożenie skażeniem gleb i wód	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Zła jakość powietrza	Infrastruktura sanitarno-kanalizacyjna		Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową
Wskaźnik	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Udział liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	Udział źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami
Waga wskaźnika	1	1	2	1	1	1	1
Bujnice	6,02	72,09%	100,00%	71,11%	95,35%	4,65%	-
Bujnice Zakład Rolny	0,00	7,69%	0,00%	39,29%	100,00%	92,31%	-
Bujniczki	2,88	89,47%	92,13%	53,96%	100,00%	28,42%	0,00%
Cieszanowice	3,17	60,16%	95,27%	52,38%	74,80%	13,01%	0,00%
Daniszewice	4,50	53,23%	93,71%	37,84%	70,97%	17,74%	0,00%
Gorzkowiczki	3,94	58,33%	93,15%	63,27%	83,85%	17,71%	-
Grabostów	5,71	52,38%	94,70%	56,82%	100,00%	35,71%	100,00%
Gościnna	4,73	60,16%	98,93%	57,35%	87,80%	21,14%	50,00%
Kotków	4,35	48,39%	95,51%	56,72%	100,00%	12,90%	100,00%
Krzemieniewice	2,29	43,69%	97,07%	47,42%	81,55%	4,85%	100,00%
Kol. Krzemieniewice	0,93	56,82%	95,11%	47,73%	79,55%	2,27%	-
Krosno	4,02	54,46%	97,39%	33,55%	91,07%	13,39%	0,00%
Marianek	1,54	20,59%	99,98%	21,88%	34,56%	6,62%	-
Plucice	2,56	66,85%	91,05%	50,59%	100,00%	19,89%	100,00%
Sobaków	1,57	52,63%	94,69%	62,16%	100,00%	17,11%	-
Sobakówek	2,25	57,50%	91,25%	70,91%	99,17%	21,67%	0,00%
Szczukocice	1,95	64,55%	90,39%	51,97%	100,00%	22,73%	100,00%
Szczepanowice	3,50	21,77%	91,83%	58,90%	94,35%	72,58%	0,00%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Gorzkowice

Sfera	Gospodarcza	Środowiskowa			Przestrzenno-funkcjonalna		Techniczna
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Niedostateczny stopień oczyszczania ścieków/zagrożenie skażeniem gleb i wód	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Zła jakość powietrza	Infrastruktura sanitarno-kanalizacyjna		Brak dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową
Wskaźnik	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Udział liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	Udział źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami
Waga wskaźnika	1	1	2	1	1	1	1
Wilkoszewice	4,27	59,78%	98,55%	51,49%	100,00%	17,39%	-
Wola Kotkowska	1,41	50,85%	99,83%	25,00%	86,44%	0,00%	-
Żuchowice	4,01	63,21%	98,32%	55,80%	100,00%	15,09%	-
Kolonia Gorzędów	0,00	51,61%	100,00%	61,90%	100,00%	16,13%	-
Jednostka 1	7,89	15,19%	100,00%	49,86%	94,30%	73,73%	100,00%
Jednostka 2	6,60	19,73%	100,00%	52,34%	90,13%	73,54%	100,00%
Jednostka 3	4,15	7,06%	100,00%	70,39%	98,82%	91,76%	50,00%
Jednostka 4	4,32	10,35%	100,00%	52,88%	96,46%	82,32%	-

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Gorzkowice

Wskaźnik	Suma wag wskaźników ze sfery społecznej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników we wszystkich strefach	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar zdegradowany?
Bujnice	19	5	24	NIE
Bujnice Zakład Rolny	14	1	15	NIE
Bujniczki	24	5	29	TAK
Cieszanowice	13	7	20	NIE
Daniszewice	22	4	26	NIE
Gorzkowiczki	6	5	11	NIE
Grabostów	9	3	12	NIE
Gościnna	16	7	23	NIE
Kotków	22	5	27	TAK
Krzemieniewice	23	6	29	TAK
Kol. Krzemieniewice	21	4	25	NIE
Krosno	22	6	28	TAK
Marianek	20	5	25	NIE
Plucice	27	3	30	TAK
Sobaków	11	4	15	NIE
Sobakówek	6	5	11	NIE
Szczukocice	18	3	21	NIE
Szczepanowice	11	3	14	NIE
Wilkoszewice	23	5	28	TAK
Wola Kotkowska	26	6	32	TAK
Żuchowice	30	6	36	TAK
Kolonia Gorzędów	21	6	27	TAK
Jednostka 1	31	2	33	TAK
Jednostka 2	23	3	26	NIE

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Gorzkowice

Wskaźnik	Suma wag wskaźników ze sfery społecznej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników we wszystkich strefach	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar zdegradowany?
Jednostka 3	15	5	20	NIE
Jednostka 4	13	2	15	NIE

Źródło: Opracowanie własne

W każdej z jednostek osadniczych, w której zidentyfikowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępują także negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer, co pozwala na stwierdzenie w ich obszarze stanu kryzysowego. Na podstawie powyższej analizy obszarami zdegradowanymi w gminie Gorzkowice są jednostki: Bujniczki, Kotków, Krzemieniewice, Krosno, Plucice, Wilkoszewice, Wola Kotkowska, Żuchowice, Kolonia Gorzędów oraz Jednostka 1. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru zdegradowanego na tle całej gminy Gorzkowice.

Tabela 29. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Gorzkowice

Nazwa jednostki osadniczej	Powierzchnia obszaru zdegradowanego [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki osadniczej [osoba]	% udziału ludności gminy
Bujniczki	42,25	0,42%	313	3,81%
Kotków	17,25	0,17%	138	1,68%
Krzemieniewice	37,58	0,37%	175	2,13%
Krosno	28,86	0,28%	224	2,73%
Plucice	44,21	0,43%	429	5,23%
Wilkoszewice	22,32	0,22%	281	3,42%
Wola Kotkowska	13,72	0,13%	71	0,87%
Żuchowice	30,4	0,30%	274	3,34%
Kolonia Gorzędów	4,32	0,04%	72	0,88%
Jednostka 1	89,49	0,88%	1 027	12,51%
Razem	330,40	3,24%	3 004	36,60%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni gminy Gorzkowice wynosi 3,24%, natomiast udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy wynosi 36,60%.

2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier na terenie gminy Gorzkowice w podziale na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Potencjały i bariery w wielu kwestiach występują w kilku sferach ze względu na to, że jednocześnie wywierają wpływ na więcej niż jedną sferę.

Tabela 30. Kluczowe potencjały i bariery na terenie gminy Gorzkowice

Sfera	Potencjał	Bariery
Społeczna	<ul style="list-style-type: none"> Potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i 	<ul style="list-style-type: none"> Niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych,

Sfera	Potencjał	Bariery
	<p>integrujących społeczności lokalne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej, • Położenie na szlaku drogi krajowej, które zapewnią dogodne połączenie z pobliskimi ośrodkami miejskimi, • Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, sprzyjający osiedlaniu się. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem, przestępczością i problemami społecznymi, • Międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi, • Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, • Starzenie się społeczeństwa, • Niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem, co tworzy problem zapewnienia w przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich, • Niska oferta zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych dla dzieci, • Brak kursów i szkoleń dla młodzieży.
<p>Gospodarcza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć dróg, która zapewnia dogodnie połączenia z innymi ośrodkami miejskimi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi, • Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, • Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców głównie na obszarach wiejskich.
<p>Środowiskowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjne walory przyrodnicze, • Walory krajobrazowe sprzyjające osiedlaniu się. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, • Ryzyko przedostawania się nieczystości z bezodpływowych zbiorników – szamb do wód i gleby.
<p>Przestrzenno-funkcjonalna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa, • Infrastruktura społeczna na podstawowym poziomie, • Lokalizacja w większości jednostek osadniczych terenów publicznych (parki, skwery, place zabaw), • Dobrze rozwinięta infrastruktura wodociągowa, • Częściowe skanalizowanie gminy Gorzkowice. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan części dróg oraz niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą, • Brak chodników i ścieżek rowerowych, • Duża gęstość zaludnienia oznaczająca wysoki stopień intensywności użytkowania danego obszaru. • Braki w infrastrukturze społecznej przeznaczonej na działania aktywizujące lokalną społeczność, • Braki w infrastrukturze społecznej, w której świadczone są usługi publiczne i kulturalne,

Sfera	Potencjał	Bariery
		<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna.
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość dostosowania obiektów do osób z niepełnosprawnościami. 	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, Niewiele budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami.

Źródło: Opracowanie własne

3. Obszar rewitalizacji

Teren wyznaczony jako obszar rewitalizacji powinien obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego. W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto najgorsze wartości sumy wag wskaźników występujących w danej jednostce osadniczej we wszystkich sferach na tle obszaru zdegradowanego gminy Gorzkowice. Z obszaru rewitalizacji wyłączono jednostki: Kotków, Krosno, Wilkoszewice oraz Kolonię Gorzędów, ponieważ wartość sumy wag wskaźników wynosiła na tym obszarze poniżej 29.

Tabela 31. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji na terenie gminy Gorzkowice

Nazwa jednostki osadniczej	Suma wag wskaźników ze sfery społecznej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazywały na występowanie zjawiska kryzysowego	Suma wag wskaźników we wszystkich strefach	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar rewitalizacji?
Bujniczki	24	5	29	TAK
Kotków	22	5	27	NIE
Krzemieniewice	23	6	29	TAK
Krosno	22	6	28	NIE
Plucice	27	3	30	TAK
Wilkoszewice	23	5	28	NIE
Wola Kotkowska	26	6	32	TAK
Żuchowice	30	6	36	TAK
Kolonia Gorzędów	21	6	27	NIE
Jednostka 1	31	2	33	TAK

Źródło: Opracowanie własne

Do obszaru rewitalizacji włączone zostały jednostki: Bujniczki, Krzemieniewice, Plucice, Wola Kotkowska, Żuchowice oraz Jednostka 1.

Tabela 32. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Gorzkowice

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy [%]
Bujniczki	42,25	0,41%	313	3,81%
Krzemieniewice	37,58	0,37%	175	2,13%
Plucice	44,21	0,43%	429	5,23%
Wola Kotkowska	13,72	0,13%	71	0,87%
Żuchowice	30,40	0,30%	274	3,34%
Jednostka 1	89,49	0,88%	1 027	12,51%
Razem	257,65	2,52%	2 289	27,89%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizowanego w powierzchni gminy Gorzkowice wynosi 2,52%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizowanego w liczbie ludności gminy wynosi 27,89%.

Załączniki

Załącznik 1. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Bujniczki.

Załącznik 2. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Kotków.

Załącznik 3. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Krzemieniewice.

Załącznik 4. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Krosno.

Załącznik 5. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Plucice.

Załącznik 6. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Wilkoszewice.

Załącznik 7. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Wola Kotkowska.

Załącznik 8. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Żuchowice.

Załącznik 9. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Kolonia Gorzędów.

Załącznik 10. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Gorzkowice. Jednostka 1.

Załącznik 11. Dane wykorzystane do obliczania wskaźników.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych.....	6
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie	7
Tabela 3. Powierzchnia jednostek osadniczych wraz z liczbą ludności.....	9
Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej	10
Tabela 5. Udział ludności w wieku od 0 do 18 lat włącznie w ludności ogółem na danym obszarze	11
Tabela 6. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem.....	12
Tabela 7. Saldo migracji	14
Tabela 8. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 19 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 19 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	15
Tabela 9. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez ponad 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych na danym obszarze	16
Tabela 10. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	18
Tabela 11. Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	20
Tabela 12. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych.....	21
Tabela 13. Wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 100 mieszkańców	23
Tabela 14. Wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców	24
Tabela 15. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców	26
Tabela 16. Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców	27
Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej	28
Tabela 18. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	29
Tabela 19. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej	30
Tabela 20. Udział liczby budynków korzystających z szamba w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	31
Tabela 21. Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w wadze zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych	32
Tabela 22. Udział źródeł ciepła wykorzystujących węgiel w ogólnej liczbie źródeł ciepła	34
Tabela 23. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	35
Tabela 24. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	36
Tabela 25. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej oraz korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków względem ogółu budynków mieszkalnych danego obszaru	37
Tabela 26. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej	38
Tabela 27. Udział gminnych budynków użyteczności publicznej z rozwiązaniami umożliwiającymi korzystanie z budynku osobom z niepełnosprawnościami	38
Tabela 28. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowanie w nich stanu kryzysowego ..	41
Tabela 29. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Gorzkowice	48
Tabela 30. Kluczowe potencjały i bariery na terenie gminy Gorzkowice.....	48
Tabela 31. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji na terenie gminy Gorzkowice	50
Tabela 32. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Gorzkowice.....	51
Rysunek 1. Podział gminy Gorzkowice na jednostki osadnicze	5